

til de hidindtil ikke Valgret havende Medlemmer af Communen. Man paabeeraaber sig nu Grundlovens Valgsystem; men er det nu virkelig ogsaa det samme Forhold, som kommer i Betragtning ved Valg af Communebestyrelser og ved Valg af Folkerepræsentanter til den lovgivende Forsamling? — Nei, det er aldeles forskjellige Principer, der derved komme i Betragtning. Det er jo for det Første ganske klart, at Valgkredsene til Rigsdagen kunne være langt større, end de kunne være det til Communen; thi ved Valgene til den engere Commune er man begrændset til Communens Udstrækning, og der kan ikke tænkes større Valgkreds, end selve Communens Udstrækning tillader, medens der ved Valgene til Rigsdagen kan tænkes store Valgkredse, hvor altsaa de smaa Rivninger, som komme mellem et lille Districts Beboere, Besskabsforhold og Smaa-Hensyn, der under det daglige Samliv gjøre sig gjældende, blive aldeles udelukkede, hvor Enhver, som staaer i en mere fremragende Stilling, hele Landet rundt, kan træde frem og stille sig, og hvorved man jo ogsaa har antaget, at alle disse Smaa-Hensyn vilde blive dobbelt luttrede, naar Valgene fremgik af en offentlig Forhandling. Men alle disse Forholdsregler kunne slet ikke finde Sted ved Communevalgene. Der er desuden en anden Betragtning, som ogsaa gjør disse Forhold aldeles forskellige. Det er den, at ved Forhandlingerne paa Rigsdagen i den lovgivende Forsamling er det de høiere Statsformaal, som væsentligt komme i Betragtning, og der er der ingen bestemte Formueskvalificationer, der give nogensomhelst eller nogen bestemt Garantie, saa at man kan i et bestemt Forhold paapege, hvorledes de kunne afgive nogen Garantie for, at der for de større Eiendomsbesiddere skulde være større Interesse for Statens Dyrholdelse, for det Rettes Dyrholdelse, end for de mindre Formuende. Man maa gaae ud fra den Forudsætning, at alle Statsborgere ere interesserede i at opretholde Staten, og i Iveren for at opretholde det rette Statsformaal og gjøre de rette Principer gjældende kan man slet ikke paapege nogen bestemt Formueskvalification. Ganske anderledes forholder det sig med Hensyn til Valgene i Communen. Der er det

næsten udelukkende økonomiske Forhandlinger, som udgjøre Gjenstanden for Communalbestyrelsernes Virksomhed. Der kan man virkelig med nogenlunde Sikkerhed opstille den Regel, at jo større Eiendom En besidder i Communen, jo større Afgifter han svarer til Communens Fornødheder, desto større er ogsaa hans Interesse i, at disse Afgifter blive retteligen anvendte. Det er saaledes i flere Henseender, at der er en himmelvid Forskjel paa de Principer, som maae gjøre sig gjældende ved Valgene til Folkerepræsentationen, til den lovgivende Forsamling og til Communalbestyrelserne. Det har heller aldrig været paataent under Forhandlingerne af Grundloven, at det Valgsystem, der har gjort sig gjældende ved denne, skulde være anvendeligt i Communerne; tværtimod det har hyppigt mødt den største Modsigelse. Det kan derfor slet ikke fyldestgjøre mig, at man lægger Hænderne paa Grundloven og siger: deri indeholdes en Hjemmel til at ansee det Valgsystem, som ligger til Grund for Forslaget for at være fuldkommen tilstrækkelig berettiget. Det forekommer mig at være uden nogensomhelst Hjemmel, at denne Grund paapeges. Naar man nu altsaa gaaer ud fra, at det rette Valgsystem til Communen er en Valgret, grundet paa den forholdsvis Besiddelse eller Afgiftsydelse til Communen, synes det mig at ligge ganske nær, som jeg tidligere berørte, at de større Eiendomme maa gives samme Ret som de mindre, og det er slet ingen Forret, der tillægges dem. Det er, som den ærede Ordfører nyligt paapegede, deels en Følge af Grundloven og deels af den senere Lovgivnings Principer, at saadanne Forrettigheder, der være tilstaaede de større Besiddelser, falder bort, som navnlig Udøvelsen af Embedsautoritet, som uden videre var forbunden med visse større Eiendomme. Det er en ligefrem Følge af de Principer, der gjøre sig gjældende; men her er slet ikke Tale om nogen Forret, men her er Spørgsmaal om at gjøre det Princip, som man selv anerkjender for rigtigt, gjældende og tillægge de større Eiendomme samme Ret i samme Forhold som de mindre, saavidt det lader sig gjøre. Det maatte derfor, saavidt jeg skjønner, have været det ærede Udvalgs og enhver Landsstingsmands første Tanke, da